

SINIF Göstermeye Bağlı Edebî Metinler

1. **Nuri:** (Seyircilere) Ali abi iki ay içinde muma döndürdü Sinekliadağ'ı. Bir kere konduları yıktırma takririni geri aldırdı... Buranın ilçe olması için bir de teklif yapacak diyorlar... Mano, haraç, sus parası almasına alıyor. Ama insafla... Vergi almadan bütçe açığı nasıl kapanır? Partilerden para sızdırıyormuş diye homurdananlar oluyor. Sızdırır, sızdırır. Bugüne bugün hükümet bilem dış yardımsız yapamıyor. Biz nasıl yaparız? Hasılı erkaniharp gibi adam. Tanrı nazardan saklasın.

(Keşanlı Ali Destanı / Haldun Taner)

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Metnin ortaya çıkmasında, gecekondulu insanındaki terk edilmişliğin ve ezilmişliğin sonucunda kurtarıcı bir kahraman oluşturma isteği etkilidir.
B) Yazar, kahramanlarını ait oldukları yörenin diliyle konuşturmuştur.
C) Halk, yasal olmayan yollara başvurulmasını pek yadırgamamaktadır.
D) Yazar, geleneksel anlatımın yanı sıra olay ve sahenin önemli olmadığı absürt tiyatro örneğini sergilemiştir.
E) Yazar, oyunda Sinekliadağ halkının yaşamını eleştirel bir yaklaşımla anlatmıştır.
2. Geleneksel tiyatronun kurallarını hiçe sayan, bir olayı canlandırmaktan çok, bir ses ve hareket düzeni olan, az olay ve çok mesaj vermeyi amaçlayan çağdaş tiyatro türü absürt tiyatrodadır. Zihinde cereyan eden zaman ele alınır. Kahramanların psikolojisi yansıtılırken insanın en kötü hâlinin portresi çizilir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen tiyatro türüne örnektir?

- A) Canlı Maymun Lokantası-Güngör Dilmen
B) Fazilet Eczanesi-Haldun Taner
C) Asiye Nasıl Kurtulur-Vasif Öngören
D) Ayak Bacak Fabrikası-Sermet Çağan
E) Rumuz Goncagül-Oktay Arayıcı

3. **Süha:** Ne oldu, neden iki yıl kaybettin?

Ayşim: Ne olacak, şakır şakır çaktım. Bu yıl da müzikle tarihten bütünlemeye kalmışım.

Süha: Müzikten mi?

Ayşim: Evet, bizim öğretiliminde kulak yok çünkü, müzik kulağı. Tam ben en dokunaklı sesimle şarkı söylemeye başlıyorum, "Kim o mendebur, kim gürültü ediyor?" diye bağıyorum.

Süha: Peki gürültü yapan mendeburun sen olduğunu anlayınca öğretmen ne diyor?

Ayşim: Ne diyecek, "Kızım, şarkını müzik dersinde söyle!" diyor...

Süha: Efendim?

Ayşim: Ne yapayım ama ne zaman tarih dersi başlasa içimden böyle şarkı söylemek geliyor. Kaç yaşındasınız?

Süha: Otuz beş.

Ayşim: Ooo!..

Süha: Daha mı genç gösteriyorum?

Ayşim: Yoo, tam tersi.

(Paramparça / Turgut Özakman)

Bu metinden aşağıdakilerden hangisi kesin olarak çıkarılamaz?

- A) Kişilerin karakterlerini yansıtan, canlı konuşmalara yer verilmiştir.
B) Yazar, etkili bir dil yakalamada açık sözlü ve vurdumduymaz oyun kişisinden yararlanmıştı.
C) Ayşim, duygularını özgürce ifade edebilen, kendisini birtakım kuralların sınırlayıcı, boğucu denetiminden uzak tutabilen biri olarak kurgulanmıştır.
D) Yazar, eserini esprili söz üretmek ve mizah ortaya koymak için kurgulanmıştır.
E) Oyundaki zaman, yaz aylarıdır; oyun kişilerinin rahat etmek, tatil yapmak istedikleri bir zaman dilimidir.

4. Töreden en çok kadınlar zarar gördüğü hâlde, bazı oyunlarda kadınların aynı zamanda bu töreleri taşıyan ve yeni kuşağa aktaran kişiler olduğu görülmektedir. "Taziye"de Kevsa, "Bir Ölümün Toplumsal Anatomisi"nde Zalha, "Ölümü Yaşamak"ta Aysa Ana, "Bozkır Güzellemesi"nde Halime, "Köse Dağı'nın Köprüsü"nde Sultan ve Sıdika Ana, "Ebekaya"da Hacer ve Zeyno bu nitelikteki kadınlardan bazılarıdır.

Bu parçada eserinden söz edilmeyen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nezihe Araz
B) Recep Bilginer
C) Murathan Mungan
D) Oktay Arayıcı
E) Orhan Asena

Göstermeye Bağlı Edebî Metinler

5 ve 6. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

5. (Karacaören köyü, Mahmut'un evi. Genişçe bir oda görünür. Dekorda yalnızca oyunda geçen öğeler bulunur. Kapı, pencere, ocak, kerevet, sandık vb. Sahne önü avludur. Köy yolu evin sağından kıvrılarak hafif bir tümseği aşar. Vakit akşamdır. Perde açıldığında ev sahnesi görürüz.)

Halime: Önceleri zor gelir ama alışırsın.

Kadınlar: Alışmayı usuna koyunca bir kez.

Zehra: (Birden silkinir, isyanla) Bunun alışması olur mu? Ben...

I. Kadın: Üstüne kuma gelen ne ilk ne son kadınsın sen.

III. Kadın: Yasası böyle kurulmuş erkeklerce.

Kadınlar: Erkeklerce...

Zehra: Başka bir yasa var benim yüreğimde, onu izleyeceğim.

II. Kadın: Binlerce Karacaören'de binlerce kadının yazgısı bu, sen mi değiştireceksin.

(Kurban/Güngör Dilmen)

Bu tiyatro metni için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Oyunun dramatik örgüsü, insana özgü bir gerçekliği ifade etmek amacıyla düzenlenmiştir.
B) Toplumdaki bir değer çatışması olan "kumalık", olay örgüsü, zaman, mekân ve kişilerle anlatılmıştır.
C) Toplumla çatışma içinde ve uyumsuz olan bireyin bunalımları, geleneksel Türk tiyatrosuna uygun bir şekilde gösterilmiştir.
D) Zaman, mekân, dekor ve sahne metnin başındaki açıklamada; olay örgüsü ise karşılıklı konuşma şeklinde verilmiştir.
E) Bireysel duygu ve düşüncelerin ifade edildiği metinde toplumun eleştirisi de vardır.

6. **Bu metindeki şahıslarla ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yanlıştır?**

- A) Zehra, üzerine kuma getirilen, değeri bilinmeyen Anadolu kadını; Halime ve kadınlar ise kaderine razı olmuş kadınları temsil eder.
B) Yazar, sosyal bir sorun olarak gördüğü kumalıkla ilgili fikrini, sözcüsü gibi kullandığı başkahramanı Zehra üzerinden ortaya koymaktadır.
C) Eserdeki tip ve karakterlerle metnin yazıldığı dönemde karşılaşılabılır, bu nedenle eser gerçekçidir.
D) Sosyal ortam ve çevre, Zehra'yı olumsuz etkilemiştir.
E) Zehra, toplumsal baskı altında ezilen, her şeyi sorgulamadan kabullenen silik bir tiptir.

7. **Kadın:** Saat kaç?

Erkek: (Duvardaki saate bakar) Saat durmuş çoktan.

Kadın: Saat durmuş... Bu sırada duvar saati işlemeye başlar. İkisi de görürler bunu.

Kadın: Durmamış mıydı bu saat?

Erkek: Evet, durmuştu.

Kadın: Kendiliğinden demek...

Erkek: İşlemeye başladı. (Bir sessizlik. Saatin işlediği duyulur.)

Kadın: Ben kaçta gelmiştim buraya.

Erkek: (Düşünür) Bilmem.

(Mikado'nun Çöpleri)

Bu metin parçasının alındığı eserle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Güngör Dilmen'e ait absürt tiyatro örneğidir.
B) Haldun Taner'e ait epik tiyatro örneğidir.
C) Melih Cevdet Anday'a ait absürt tiyatro örneğidir.
D) Sabahattin Kudret Aksal'a ait absürt tiyatro örneğidir.
E) Oktay Arayıcı'ya ait epik tiyatro örneğidir.

8. **Abdulhalim:** Meğer insanın vaktiyle kasabalı iken sonradan büyük şehirli olması ne fena imiş...

Feyzi İşgüzar: Biz büyük şehirli birbirimize merkebi, lahmi kıvrıcık diye irae eder, süt makamına terkos içirtir, limonların üsaresini sirket eylemenin çaresini buluruz da hiç taşralı bir kızı şehirli göstermenin çaresini bulamaz mıyız?

Abdülkerim: Evet... Büyük şehir, yalan şehri. Yüzler boyalı, kalpler tıkalı, gözler kapalı... His yok, menfaat var. Ne aşk ne dostluk ne de doğruluk... Yalnız bir düşünce gözetiliyor: Aldatmak. Büyük şehir, yalan şehir... Her şey mahvoldu, arzularım, ümitlerimi harcadığım paralar... Hiddetten nefesim tıkanıyor, bu hava beni boğuyor... Haydi kasabaya, kasabaya, kasabaya...

(Büyük Şehir / Cevat Fehmi Başkut)

Bu metin için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Köylü-şehirli, kasaba-şehir karşılaştırması oyunun yazılmasına sebep olan ana temadır.
B) Metinde köylüler, şehrin etkisiyle sonradan dolandırıcı olurlar.
C) Şehirde yaşayanlar uyanık ama dürüsttüler.
D) Şehirli, kasaba veya köyden gelenlerin sorununu çözmek için uğraşır.
E) Yazar, köylülerin erdemlerini anlatmak amacıyla bu oyunu yazmıştır.

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :